

s e s t r a
d u š e

sylva
fischerová

sestra duše

sylva fischerová

s e s t r a
d u š e

Druhé město
Brno 2015

© Sylva Fischerová, 2015

© Druhé město — Martin Reiner, 2015

ISBN 978-80-7227-363-8 (Tištěná kniha)

ISBN 978-80-7227-835-0 (Elektronická kniha)

Běž za mě prosit, sestro,
prázdnoto
mojí krve, poslední
slepoto, tvé břechtanové tělo a
páže ve tváři,
vyprázdněná jistoto
bez určení, o které nevím nic.
Běž za mě prosit, sestro,
tvá krásná špičatá prsa,
tvá celodenní mlčelivá kouření
v křesle,
severní nebe v dešti jsou tvé oči
a váhavá, jasná hudba
je ta aura, která tě obklopuje,
před kterou
zakláním tvář,
jsi konec a přítomnost bez obrysů.
Prázdnoto
mojí krve,
běž za mě prosit a neptej se,
kdy půjdu prosit já za tebe.

A co je osud — marné

*bylo vytyčování jeho hranic
Sofoklem, a ten byl už
blízko cíle, za bronzovou maskou,
s chórem v zádech, vše
slyšitelný přednes v prudkém slunci;*
OSUD: nápis
na lavičce v parku, za ní
na slepém ramenu Moravy
tři kačírci, dva táhnou spolu a
vyšťípávají třetího,
od housek, od všeho,
osud?

*Řidiči otáčejí klády
oddenky dopředu
Levná ubrusovina!
na Floře Olomouc,
pivo se pění,
slivovice teče.*

Osud: změna dispozice
v danost
a slanost,
levná ubrusovina
z vína
a
oddenky
stinky,
linky
čeho?
linka jedna,
linie, která
pije
pije
až si to vypije
za nás za všechny

Barrandovské terasy

Vidím je, jak
přicházejí, oba skoro mladí, i když
otec starší,
usedají ke stolu, jsou
těžká léta, padesátá, ale matka
má oranžové šaty, slunce svítí a
objednají si víno, červené,
leskne se v slunci, které svítí
na všechny stejně, ostatně
koupel je jako valcha,
voda má zuby a denně
se nám kousek srdce rozplývá ---
Svítí stejně, i když
je za mraky a není
vidět, oni
se dívají na sebe
a dolů na řeku,
ne na slunce,
nevědí, co bude — *starému muži*
mladá žena, smrt
hotová — že po letech
jejich dítě
které není
pojede naproti za řekou a
uvidí je
a lapí ten
výsek času,
drahokam
zářící mu
na cestu.

V profilu

Slova visela do ticha
jak nohy děcka
na zídce do zahrady
nedala se dokončit
jen useknout

Slovo
figurína z času, udělaná
pro čas
co sám sebe staví na odív:
znehybnělé Egyptanky
na zdech hrobek
tesají do času
samy sebe, věčný
nekonečný
profil;
svou druhou půlku
nechaly tady na zemi
Čas je vždycky
v profilu
je profil

Za touhle skříní není zeď,
ale

Napřed prodala obrazy —
když jsem na podzim přijela,
už tam nebyly.
Pak zmizel vykládaný stolek
po monsignoru Šrámkovi,
co stával pod telefonem,
z kterého matka volala lékaři
to ráno, kdy otec umíral,
opírala se přitom
o lesklé intarzie:
„Přijedte prosím rychle, já myslím,
že Jelef umírá.“

Když jsem přijela po povodních, zmizel
i kulatý stůl, u kterého
jsme jedli: srdce
domu.

Pak prodala sebrané dílo J.A.K.
a můj rokokový psací stolek,
který jsem nikdy neměla ráda.
„Honza Komenský, ten když nic neměl,
taky prodával.“

*Vyjídala roky
tučný rodičovský kokon,
tyla z něho
jako přerostlé mládě, kterému to přece
nemůže nemůže stačit —*

Nakonec ji vyhodili na ulici,
psala mi mejl od fízlů,
mobil už neměla,
Cáry se ji vypravil zachránit,
skončila na ubytovně, za mý prachy.
Zatím.

Ten napnutý skorodětský hlas
žádající o prachy
loudící prachy
celý ty roky, celých
dvacet let

Co doma nikdy nebylo

Co doma nikdy nebylo:
tatarská omáčka, protože
nebyla zdravá
knedlíky, protože nebyly
zdravé
kyselé okurky, protože se
nekupovaly.

A co se přineslo, když byla
výplata:
větrníky laskonky
ražničí z obchodu

POLOTOVARY

kde je teď trafika
Obchody POLOTOVARY
už nejsou
lidi chodí po ulicích
jsou to titíž lidé?
titíž lidé jako za Perikla a Aspásie,
v Athénách?
chodí po světě
mezi nejsoucimi obchody s POLOTOVARY
kladou otázky:
A máte tučný od šunky?
Tu korunu vám dám
Říkají: Chrousti teď nejsou, ale dřív —
my to chytávali jako děcka
a dávali slepicím, ty se mohly
po tom utlouct

Chůze po světě mezi neviditelnými
obchody s POLOTOVARY
a chrousty

Život jako polotovar
  tovar
  ovar
  var
  otázky:

Co doma nikdy není
a nikdo neví proč

V nemocnici řekla,

že má dvě sestry, jednu z nich

mrtvou, o živé odmítla

cokoli říct.

Lékařce sdělila, že za to

můžou vojáci,

ozařovali ji laserem,

laserovým ukazovátkem, když je

učila angličtinu.

„Mažu se celá propolisovou mastí,

po namazání postupně odpuchávám,

ale už jsem si zničila spoustu oblečení,

a kolik peřin i povlečení! I když to odmáčím

dva měsíce, nezbavím se té barvy a mastnoty.

Jenže teď o svátcích jsem nesehnala mast,

a tak to neodpuchá.“

Pavoučci a rybenky

Dva pavoučci na dně bílého
smaltovaného dřezu.

Rybenky ve žlábcích
mezi dlaždicemi v koupelně.

Ty první nedokázal zabít

Magor,

ty druhé Václav Žilinský,

který překládal evangelium, a boha

neuměl najít

než v přírodě.

Když jsme ho šli navštívit s Karlem F.,

přišla nás v hospodě

obsloužit trpaslice,

sahala nám sotva nad pás.

„Nejmenší žena, kterou jsem

kdy viděl,“ řekl Karel.

Doma mě čekal dopis z Ohia:

jen co se vrátili ze Dne díkuvzdání,

našli truchlící městečko:

dcera profesora hudby se předávkovala

kokainem

a spadla ze schodů v domě

svého přítele, rozvedeného otce dvou dětí;

den předtím dcera

baptistického faráře si vzala život,

nevěděla, co počít s tím, že je lesbička.

Ema a Sára.

A tak tu chodíme,

píše Stuart, oči upřené do země,

tváře vražené hluboko do kapucí.

My přece nevíme

My přece nevíme jaké má

úmysly

kam co vede

co platí

neplatí

leze z gatí

Duše mléka, duše soli

Všecko to nechat odležet.
Svůj život nechat odležet,
až z něho zbyde
díra v skotském síru.
Kus Skotska
ve Skotsku.

A co je smrt?
— Strašák, ze všech stran ji
zobracej a zkoumej,
podívej se,
že nekousá.

Rychlá voda, rychlá voda
ve Zlaté stoce v Třeboni.
Tu viděl otec
jako kluk, když běžel
pro mlíko babičce,
poté co děd
si vpálil kouli do hlavy.
Přetočené
pojetí cti —
voda je rychlejší než ty
nestihneš ji
nestihneš to.
Všecko je rychlejší,
tvá minulost
tvá budoucnost
nestihneš ji,
nestihneš se,
utíkáš si
pro mlíko,
mlíko je rychlejší,
za chvíli poteče
ve Zlaté stoce
v Třeboni.

— *Duše mléka není o nic
zajímavější, než je duše pepře.*
Nestihneš ani duši mléka.
Nech to uležet.
Duši soli
pepře
svou duši, zkratku
svobody

Měla knihu

Velké trápení,
měla ji ráda,
nikdy jsem nechápala
proč, v čem
kult knihy spočíval.
Celé to bylo
z děcáku,
děcka bez rodičů,
sama holka, velké
trápení.

Sestra: sen

Ve snu je sice sestra velmi zbědovaná, má obvázané nohy, ale už jsou hubené, splasklé, ne s těmi příšernými sloními otoky, jaké měla tehdy v zimě, říkám si s obrovskou radostí a zadostiučiněním: Měla jsem tedy pravdu, nebyla to rakovina, jinak by přece nemohla jíst všechny ty věci, co jsem jí nanosila, sójové mléko Zajíc natural, kukuričná kaše Mišutka, sójový salám to-fu, tím se tak ládovala, řekla mi:

Přinesla jsi můj oblíbený, ten mám ráda.

Snědla tři tlusté pláty salámu a k tomu dva rohlíky, to přece ti s rakovinou nedělají, nemají chuť k jídlu, navymýšlejí si, běháš pro to sem a tam, pak si jen dloubnou jako rozinu a nic, nejde to, nejede jim to,

měla jsem tedy pravdu a nohy už má hubené, celá je hubená, ale to zvládnem, vymyslíme, kde bude přes zimu, něco jí zaplatím a v létě může na chalupu, dáme to dohromady.

Pak však ji vidím zase před sebou v rakvi, ledovou, z lednice, pohlazení

po čele, kterému by se zaživa vyhnula:

ne, takto to není možné, je přece mrtvá, už tu není.

A náhle rozbřesknutí, jasno, záplava jasu:

Když vstal z mrtvých Kristus, proč tedy ne ona?

Proč stále nevěříš?

Chtěl dojít do srdce světa.

Ale tu před ním vyrostly
sochy — bytosti:
Vůle a Blud a Bolest.
Půl ženy, tvrdé
jako kámen,
    a proti nebesa
sypká a jsoucí
po vůli síle.
Poznal je —
zvláště tu druhou,
co nemluvila jen ukazovala
    do tmy
Tam byla socha vzduchu
rostly z ní tvary
    jak dětské hlavy
dělové koule možností
svatby a děti
běžící po cestě
v říjnovém ránu
kdy se otočíš
    a vidíš za sebou linku
kterou jsi sem došel
i místo kdy jsi z ní měl
sejít
kde roste strom Klamátí
a květina Nikdy
ale bohové jí říkají jinak
to jméno jsme nikdy neslyšeli
nemáme pro to uši
ty naše trubky jsou
pozouny
pořád samy
vydávají zvuk
pak není slyšet
není slyšet
ta vibrace
kalibrace
    Nikdy na Někdy

Věcně vzato je to jen chyba v přiřazování významů:

něčemu přidat, jinému ubrat, další

zaokrouhlit na kládu. Nebo

na slona.

Dále se rozklíží vztah mezi osobou a okolím:

osoba, totiž já, na sebe nabalí

všecko, pak nic

není samo o sobě, pro sebe, Ding an sich.

Tomu nemůžou ostatní dostát, nikdy nedosáhnou

na velikost vsetlusté všenalující koule.

Takovou měli u sousedů:

kouli ze žvýkaček, které děcka a rodiče

postupně vyžvýkali, tloustnoucí

našedlá

gumová

obluda, bydlela

dole ve skříni.

A ten, kdo špatně přiřazuje významy, nenahlíží, že může být

ještě nějaké další já.

Je jen přiřazování významů, přicvakávání hodnotících

cedulí v descartovské

síti souřadnic

plné loupežníků trpaslíků

kosmických

nepřátel

co ozařují

vyzařují

sebe:

cizotu,

všecko nabubřelé

naduřelé

pokroucené

kde pavouk žere myš

a ty u toho spíš.

Okamžik

Jeho strnulá ikona
zářící v přežvykujících kravách
na obalu švýcarské čokolády:
věčná zlatá
    přítomnost,
to, co je na obraze, je tady,
vytřeštěné oko plné much,
    které
    nevidí nic.

Vzpomínka. Cesta lemovaná sentimentem jako bodláčím.

Ale uvnitř koule bodláku je třeba malá koule nicoty. Třeba je, třeba není. Zápis v mém sešitu, když mi bylo devět, jedeme na chalupu s matkou, sestrou, tetou a bratrancem, o otci ani slovo, tedy už je mrtev, nanejvýš půl roku je mrtev, ale to mě nezajímá, zajímají mě auta. Bratranec a já jsme posedlí auty, ale vůbec ne jejich typem, je ostatně komunismus a na silnicích většinou jen škodovky a trabanti a lady, nás ale zajímají poznávací značky. Celou cestu z města na chalupu držím v ruce svůj zápisník a píšu do něj jednu značku za druhou

OL
OC
OCA
BR
PVA
SY
BZ
GT
SUA

Před hotelem Šternberský dvůr, kam zajdeme v létě občas na oběd (dám si smažený sýr s brambory a tatarou, kterou přinesou řádně nažloutlou a našlehanou v malém bílém omáčníku), stojí dokonce britská motorka, kapitální úlovek! A pak ještě po jednom z obou Němecek a cestou zpátky, jako orgasmus, o jehož existenci máme sotva tušení, Dominikánská republika DOM... A toto je minulost, seznam poznávacích značek, které jsme uviděli na trase Olomouc — Dálov jednoho červnového dne roku 1973. To je to, co se událo: PVA, BMB, 2307, 5389, 7963.

Toto je pravda a nic než pravda, při Bohu všemohoucím: jediná cifra není přimyšlena a jediné písmeno změněno. Cifry stojí pevně v základech babylónské věže a cihly přivezou až zítra.

Enocha Chajmová

Enocha Chajmová měla dvě dcery. Starší za ní přišla a řekla jí:
Proč máš ráda Emelu víc než mě? Jsem přece mnohem hezčí
a chytřejší než ona.

Večer za ní přišla Emela a řekla:

Nestojím o tvůj soucit, matko. Víím, že nic neumím a k ničemu
nejsem. Máš ve mně ráda jen sebe samu.

Mít syna, pomyslela si Enocha Chajmová, byl by život úplně jiný.

Napsala báseň o tramvaji, která

opustila koleje
a jela sama dál
na louku a do polí;
bylo jí čtrnáct, tramvaj,
která
opustila koleje, tedy
bez kolejí, svou
cestou.

A já blbec si furt říkala,
po čem jí teda jedou
ty kola, kde má
ty drážky.

Jenomže významy!

*Zvíře zavěšené
do pavučiny významů, kterou si samo
upředlo,
člověk*

Jenomže významy
si žijou po svém
množí se
snují další významy
řízkují
významy významů
mstí se za pavučinu
ale zase jen
tou
novou
svou:
oznam
význam
a
všudypřítomná
seznamka významů
— přindavej přiřazuji
většinová cvakátka,
čarové kódy,
kterými je promontován
svět

*Svět, v němž významy jsou přiřazovány jinak, bezpochyby
funguje: najdeme zde autonomní úrovně, sémantické značky
cvočky
cvoky
bloudící každý svou alejí —
celá stromořadí sémantických světů
s rostlinou Klamátí, květinou Nikdy, semenáčkem Myrrhy,
který
je lepší?*

Duše a významy
významy duše
— zvíře zavěšené —
duše významu
pověšená?

Ozvučování myšlenek
vkládání myšlenek do krabic
a posílání
toho spílání spínání
neviditelných parukou
panožek
do pahlav
kde pohlaví mlčí

Pahlava vydrží do konce
převálcuje hlavy
platí za to
paživotem

Sedíš tu strnulá, vrásky

jako slepé cesty

uprostřed Říma.

Mohla jsem to být já. Naše sestry, naši bratři

se přesouvají místo nás do podivných

čtvrtí

kde kvasí pálenka paměť jikry

tam si sundají tvář, s ní

kus nosu, víčko

jak víčko od kofoly, úsměv,

slovo.

Krev je svůj

rub, je Žid a teče naopak,

od smrti k narození, vyplaví

kolíbku i s placentou, rudá zalykává

příšera —

Sestro, každý je Žid, v noci rukou

odhání sny

tmou zahaluje tvář

Byl Nový rok, bílý

jako aksamit carské

rukavičky, sestro, vyšla

jsem na pláň

a prosila anděla, aby se dotkl tvých očí

a zaplnil prázdno za tvými rameny

*Spoluvězeň Masařík mi vyprávěl,
jak mě hájil
na soudu ve Šternberku a vyhrál můj proces,
když mi někdo ukradl
housle Stradivarius. Sám žil
v kanadském pralese, domů se vrátil
přes Šumavu, hranice přecházel
se třemi slony, pár lvy a tygry.
Ty pak schoval v Brně
v podzemních kanálech, jenže lidi
mu je kradli a jedli. Poslední biftek
snědla Jana Brejchová v Národním divadle.
Měl taky úžasný vynález, jak zajistit
bezpečnou přepravu zlata vlakem:
Vlaky se zlatem jsou totiž přepadány
vždy od posledního vagónu, vynalezl tedy
vlak pancéřový, s trhacím zařízením
úplně vzadu, to vyhodilo koleje i lidi
do vzduchu.
Zabil se sám, ještě
v kriminále, jasné
suicidum.*

To z my a z vy a z oni

se stavěly kriminály.
Kvetl krvavý kečup a mlčení.
A oni sklízeli lež, ačkoli
vyseli přesvědčení,
milovníci Máří Svobody, Magdalény Rovnosti.
Pak už jen Magdalény, která je vedla
na oplocený pozemek,

kde Osip Mandelštam se ptával Naděždy
Mandelštamové, ve vyhnanství na Sibiři:
„Proč si myslíš, že musíš být šťastná?“
a ona mu neuměla dát odpověď
— vyhnanství,
svoboda kola
svoboda mravence —

A při mši kněz říká:
Zlo, které nám brání milovat druhé a být šťastný.

„Proč si myslíš, že musíš být šťastná?“ ptával se Osip Naděždy
a kolem tekly dějiny, lámaly se
kosti, mozky, svědomí,
my
v společnosti prefabrikátů
nesušíme reklamu na déšť, hledáme
vývar, ale zase
odvar:
játra ledviny srdce,
duše a duch a buch buch buch
— svoboda kola
svoboda mravence a
bůh, buch buch —

Oddat se něčemu tak silně, že víc
už nemůžeme být!

V mém snu,
ten pátek předtím,
než si zavolala sanitku,
jelikož už se nepostavila
na nohy,

stihla dokončit
vysokou školu:
dopoledne dodělala
všechny zkoušky,
odpoledne státnice
— to všecko na těch sloních
nohách —
nejdřív písemně,
potom ústně.
Tu vysokou, kterou jí komunisti
zmařili:
chtěla studovat psychologii,
nauku o duši.
Dovolili jí medicínu,
tu
vzdala, má
sestra duše.

Smíšené

*Život člověka ve světě lze popsat
jako chování směsi ve směsi.*

A máme z toho
smíšené pocity
na chalupě v Dálově s konvemi na mléko
chodíme k paní Kostrounkové
do smíšeného zboží, k tomu
sójovou tyčinku
za korunu, vedle
postavili malý panelák, kterým
pohrdáme, v bezpečí
rodičovské nory
a příběhů
a příběhů
kterých je plný
celý velký svět

*Duše světa představuje směs bytí, totožnosti a
různosti.*

*Tato duše byla dále rozkrájena určitými intervaly
a pospojována určitými středy;
poté sama udílí
své pohyby
tělu světa.*

*Nesmrtelná část lidské duše
pochází z druhořadých zbytků, které zbyly po výrobě
duše světa.*

Och báječná démiurgova receptura
na výrobu směsi
duše světa duše člověka
a ještě na to sos
ať to má šťávu

ať to má humor
i tumor —

*Ve chvíli, kdy vstoupí do drobného
dětského těla,
nesmrtelná část lidské duše
se zcela porouchá —*

chodíme s konvemi pro mléko, pak
na maliny do mléka, píšu báseň
v mužském rodě,
porouchané roucho duše

*Když chodíval jsem
okolo potoka v nehostinný
ten čas, podívoval
jsem se ledovým střechlům, jež
blyštěly se jako drahokamy —
dílo, které královna
zima pro sebe zhotovila.*

Smíšené
pocity
smíšeného
zboží,
sos
na sos
střed
intervalu —
interval středu
střetu
duše světa a člověka
světočlověka
světošlápka
co chce pořád na výlet
smíšená
jako sos
S. O. S.

Save
Our
Souls
— smíšené smíšené smíšené —
oh Lord

Naše civilizace:

našla jsem její středobod:

vertikálně přímo nad městem, jehož ulice jsou poskládány z domů různých stylů a epoch a střídají se s tajnými prolukami, kde roste tráva a vajgly a odhozené myšlenky.

Domy s oprýskanou omítkou, ale hned vedle prvotřídní hospoda a za ní domeček pro cikána, pro cikánův kočárek —

To město člení jen barevné reklamy a haldy hlíny vytažené z jam věčných kopáčů, hledačů, co šli po prvním pevném bodu, prvním zákmitu světla, který už nespočívá na ničem.

Tramvaje jezdí kolem těch hald a lhostejní cestující občas zahlídnou zášleh ohně, průhled do vysoké pece, kde se starci taví v nemluvnata, která však na zpáteční cestě tam už není.

Stavitelé zapomněli, že je třeba se vyznat v kategoriích.

Vedla si sešit s citáty klasiků

a příslovími:

do žen a do melounů se

nevidí

— ostatně je jen lid a jeho

zmrhaný génius —

vedla si sešit s citáty,

úhledným písmem,

pamatuju si jediný

od Victora Huga:

Otroctví neubírá na cti,

lokajství

ponižuje.

Paracelsus chápal nemoc holisticky, tj. celostně,

jako: energetickou změnu

ztrátu

chybění

úbytek nebo zablokování nějaké informace

To měla napsané na papíře

modrým inkoustem

a vložené do sešitu, který

obsahoval:

glykemické hodnoty vybraných

jídel

jména hub i s latinskými názvy

složení mouky

potraviny jin a jang

recepty, třeba na sumce po jesenicku

šťovíkový boršč

a afghánský kebab

návod, jak umýt

mlýnek na maso

(nejedla maso)

Člověk

je velmi umělá bytost,
řekl profesor v noční tramvaji
a já rázem viděla obchod
s kotouči sýra, kmínová hřebíčková
pistáciová
gouda,
jsme v Holandsku
vedle stánků s čerstvými herynky
a stánků s řezanými bílými a růžovými
pivoňkami,
za chvíli dojdeme k domu, kde se otec
schovával za války
u bohaté vdovy,
Copak Adi! Ta uměla žít,
říká otec a koná pokusy
s jednorukou jasnovidkou
a počítá horoskopy,
kolem teče gracht,
rychlá hnědá voda
jako v Třeboni,
umělé bytosti
plynujou bombujou
navlíkají korále
jedí a vyměšují
pořád vyměšují
kmínovou pistáciovou hřebíčkovou
goudu
a herynky
— epický život!
Z hlediska lyriky ovšem
výkřik
mlčení
spletená gramatika
na sebe nepřevoditelných
jazyků
plná výjimek
naložená do láku se solí
a kuličkami nového koření.

Světový orloj a oživený stroj: Olomouc

Místo je první
nehybná
hranice toho, co věc obklopuje
v čem věc pluje

— Lidská opice
lapená v karteziánské
soustavě souřadnic,
která je sama vivisekcí
světového orloje —

a Cartesius si vojákuje na Malé Straně,
sedí na lavičce a dívá se na hradby,
už si zabojoval na Bílé hoře,
ví, že matematika je jazyk, kterým bůh napsal
zákony vesmíru, a člověk —
oživený stroj!

a mladý Wittgenstein s Engelmannem
za nočních procházek Olomoucí
kolem kašen do vojenského
ležení za městem,
uvnitř logiky a filosofie
a pavučiny Traktátu

Kašny se v noci probouzejí
a chodí se navštěvovat
Na orloji je chemik se zkumavkou,
který vypráví anekdoty:
A tehdy do novin dali titulek
Braillovo písmo je i na slánce se solí,
ha ha, co asi
se dává do slánek než sůl
— třeba prášek na praní!
Braillovým písmem na slánku napsali,
že je v ní prášek na praní

Věci plujou vzduchem,
jejich okolí je plný neviditelného
inkoustu, který
vypouštějí, jako sépie
lidi se pohybují v pevných, ale
prostupných
obalech,
kosmonauti
ještě si nasadit na nohy trysky
a letět!
uletět a octnout se v jiným
rohu karteziánský sítě!

Kudy se pohybují kašny?
Jaktože je tolik lidí
nevidí?
Hydra sedává na vršku nejsvětější
Trojice
a houpe se.
Někdy pluje po Moravě,
rochní se s kachnama.
Dnes se mi zdálo o mé dávné lásce
a zase jsem šla letním vysušeným
městem.
Poletovali kolem kosmonauti
a byla jsem
nejednou klidná, usazená jako
to město. Energie
proudila vzduchem
v pásech, dala se
skoro hmatat. Jak hlídací pes
nad náma dřepěl
svatý Kopeček
a vrtěl chvostem.

Kašna Tritónů

*Obrům nesoucím
širokou lasturu s malým chlapcem
visely z čela a loktů
ostré rampouchy,
a když chlapce zabalili
a odnesli do tepla,
obři s prázdnou lasturou se zdáli
tak směšní, že se rozplakal.
Večer stál při otevřeném okně,
zezdola se ozývaly rytmické těžké
nákroky
a on věděl, že obři
nemohou narovnat šíje,
proto také si nevšimnou, jak chlapec
střídavě přichází
a odchází.
A ohlazená, lesklá kolena obrů
mu malovala nahé dívky,
jež usedaly na ně vždy s půlnocí
a marně žadonily, aby obři
odhodili lasturu.*

Aóroi

Aóroi! Ti předčasní!
Kde jste? Denisi, Filipe,
Soňo! Je-li ale čas
řádný, pak jaká
předčasnost? A jestli je
počtem pohybu dřívějšího a
pozdějšího, potom
se hýbeme špatně
a špatně počítáme
počty umí
démiurg, který nás naučil
leda skákat po herním
plánu
jeho mysli, neviditelném
přískokem vpřed vzad
kde je vpřed a kde je vzad
poskakující
artisti věčnosti
Aóroi!
ti mimo čas
před ním a za ním
čili vidoucí
jinak
jímá tě smutek a lítost
do kávy ti vletí brouček
a ty ho nezabiješ ani nevypiješ
ale obratem vylovíš.

Dalov, Sudetenland

I

Nápis OTROKU
na čtvrtém perónu

Na budově nádraží:

*Už mi nikdy nevolej,
polož hlavu na kolej*

*Tylovo divadlo ve Šternberku
je na prodej*

V muzeu inzerují
Expozici času

zatím větrné mlýny za Loděnicí
exponují čas
každým svým pohybem:

Prvního května projel Dálovem
opět průvod traktorů

Na Velikonoční pondělí došlo na Dálově
po 44 letech k dalšímu zabití:
obětí byl Karel z maringotky —
alkohol, hádka, nůž

Pečené makrely před hospodou
— *Chleba jsem k tomu naposled jedl
jako děcko
co v Čechách, tam to neznají*
Tady jsou Sudety
Sudetenland
ošklivé trojetážky uprostřed vsi
— *Pavlík a Janek Nováků teď bydlí na paneláku,
a Lojza umrzl cestou z hospody* —

okradená krajina
s lupiči a vrahy
se ti vráží do srdce

II

Renata Bulvová,
lektorka rétoriky,
na tebe čumí z magazínu
před nádražím
— do toho výhled na mlýny,
expoze vteřiny

Ochotníci ochotničí: druhý herec
se převleče za čtvrtého
a první herečka říká:

*Je to všechno
víte
opravdu všechno
nakonec jako
jak bych to řekla
no hledání boha*

v tu chvíli propadlo spadne
kopretina na louce ve Žlebu vykvete a zvadne
Es ist vollbracht
na kamenné kapliče za vsí
für uns alle

Domů

Jednotliviny jak vybroušené plošky diamantu
postupně vyzáří svoje světlo, až se
koloběh pozemského života přetočí
a unavená hlava padne do vod Ókeanu
A potom přejíždět od místa k místu, večer usínat
a nevědět, kde se probudím,
řeknu jen: „Domů,“
a budou mě vodit
od místa k místu
a žádné nebude to pravé

Augustin a Jeroným

Jak však bůh tvoří individuální duše?

Pocházejí snad z původní jediné?

Nebo jsou tvořeny z duší rodičů, jako je tomu s těly?

Anebo je bůh tvoří nové a posílá do těl? nebo do těl vstupují samy?

Augustin, který si nebyl jist, psal v té věci Jeronýmovi, ten ale nenašel čas Augustinovi odpovědět; patrně si sám také nebyl jist.

Ale stejně

A je Ti k ničemu, že Tě na dálku stále provázím a vyprošuji Ti více Boží milosti, než kolik bylo souzeno na tomto světě úžasné bytosti, tvé sestře, která se jistě choulí v Boží náruči. Co jiného by jí mohl Stvořitel nachystat? Ale stejně v těch prosbách budu pokračovat.

Za hranou
slova
za branou
zabranou
stokrát jinými,
ošoupanou
projetou
ojetou —
a přece
to ještě neřčené
čím se brána zmenšuje
padá
je prach
jako člověk
vražený do té brány
který se nemůže pohnout
do svého
jediného
domova

První skutečná myšlenka: sochy andělů za pohřebním průvodem

Země duší je vlastně velice blízko.

Jako západ slunce navečer.

Jako tvrzení o barevném slunci.

Země duší je stejně daleko jako tvrzení. Jako první skutečná myšlenka, která ti napadla, když ti bylo osmnáct. Nebo dvacet?

A o čem to bylo?

O sochách andělů, jak bílé a bezpohlavní se vznášejí nad smutečním průvodem; jak padají do vykopaného hrobu jako falešný spasitel; a rudé a krvavé hortensie zůstávají za průvodem namísto placent.

Abstraktní placenty, ty andělé rádi: rádi hotové a dokonalé věci bez nářku, krve a úpění, toho, co znám, o čem můžu říct: toto je moje, to znám.

To je moje krev, a teď se smísila se studenou krví kapra.

Melancholičtí andělé, jejich bratři, zasívají svou černou žluč podél cest, kde z ní kvetou bílé lilie,

Mariiny květy,

zmutované.

Melancholický amorek tě zasáhl,

braň se,

odpověz šťavnatým

vesnickým

humorkem —

morkem

od kosti,

nejlépe svojí!

Lacrimae rerum

Slzy věcí
slzy nad věcmi
    tohoto světa
    onoho světa
slzy nad
slzy čeho

A tak jen těchto pár slov, abys věděl,

1) že mnoho a mnoho na Tebe vzpomínám

2) že je tu bez Tebe „vylidněno“

*3) že však je tu spousta maličkostí i celý prostor zaplněn alespoň
připomínáním Tebe (křeslo, ve kterém sedáváš, radio, okno, které
tak rád otvíráš, atd. atd.)*

*Také prosím neměj strach ohledně mé výživy. Koupila jsem dnes (např.)
v nouzovém výseku ve městě 1 kg hovězích roštěnek za 8 Kč a ¼ kg
vepřových jater za 1,30. Tak jsem zásobena až do neděle.*

Nikdo z rodiny
si nikdy nevedl deník,
její členové
si ale horlivě dopisovali,
různými způsoby
v různých obdobích
svého života.

*Začalo to tím, že jsem podarovala cikánku desetikorunou, a ona mi
říkala, že mi to Pánbůh stonásobně odplatí.*

*Víš sám, co jsou to vnitřní hodnoty a vnější oceňování, a jaký rozpor
mezi nimi často bývá. Přesto, nebo právě proto, dávám však přednost
takovým případům, kde se k sobě oba póly co nejvíce přibližují
a co nejvíc si odpovídají.*

*Doma vše při starém. Včera jsem prala a vyvářela ručníky a utěrky
na nádobí, vyluxovala byt a dala se do správký prádla. Také jsem*

nalakovala ten oprýskaný kýbl s malým smrčkem, je krásně brčálově zelený a už ani jako kýbl nevyhlíží.

Vedle na vařiči voní vývar z kostí a Šmejda se živí syrovou sekanou; doufám, že na mě také něco zbude.

Když mi bylo asi 12 let, napsala jsem „buřičskou“ básničku, která se jmenovala „Velký pátek“ — rozuměj v domácnosti generální úklid — a tvrdila jsem tam — mimo jiné, že je i zábavnější i užitečnější psát do prachu na stole latinská slovíčka než ten prach hadrem smýčít.

Píšu bláznivě a nesourodě, abych to měla za sebou — shluk dojmů — více ústně — čtvrtek Komorní balet, pondělí v Tylově divadle Hrubínova Srpnová neděle.

Musíme se stěhovat do Prahy (ale v Olomouci být také!).

Prosím pošli mi expres v balíčku:

- 1) knihu „Prahou krok za krokem“ — je v prostředním pokoji na kulatém velkém stole u pianina, co jsou tam knihy a časopisy.*
- 2) staré koncepty básničky „Strach“, jsou sepnuté svorkou na spisy a jsou v tlusté sloze na stole, co jsem si přivezla z Prahy (verše snad poznáš)*
- 3) černé střevíčky řemínkové večerní, vzadu se šňůrkami; jsou v našem pokoji dole ve skříni vlevo vpředu.*

Láska je divná věc, divná směs altruismu i sobectví. Ústně více. Omluv tuto zdrženlivost.

Je mi moc, opravdu moc líto, že nebudu s Tebou v Praze, když na cestu mám a stejně se tam chystám. Byli bychom večer šli do nějaké vinárničky, kde, jak píše krásně Závada, „sedávají dva a dva“, povzpomínali, potěšili se, pohovořili, a to i o takových věcech, o nichž mluvit v běžném životě zakazuje člověku jeho stud.

Žánr vztahů

žánr dlouhých dopisů

žánr dlouhých vztahů

žánr telefonátů co bydlí v éteru

v republice telefonních hovorů

toto je republika dopisů

*Můj P. Malý,
počítal jsem: mám — nemám — mám — a spočítal jsem, že přece jen,
abys ty měla alespoň na kávu a na cigarety, než zase přijedu. Proto
je z toho kompromisní částka 26 Kč, kterou přikládám.*

*Co budeš, Kapi, dělat tento týden, když Ti absolutně chybí peníze?
Já vím, že škulíš a jíš jen ta nejobyčejnější jídla, ale i to stojí —
já už také škulím za jídlo, a přesto to stojí. I proto bych už měla
jít rodit, na dvě strany se žije draho.*

Kapi,

- 1) nevyzdvihuj Soninku na verandě, je to nebezpečné, mohla by se nahnout, ani ji na verandě nechovej*
- 2) S. nemůže být sama v kuchynce, začíná točit plynovými kohoutky u kamen*
- 3) v předsíni máš na knihovničce 20,- Kč*
- 4) opatrujte se stále*

Slzy věcí

*slzy nad věcmi
slzy hovězích roštěnek
slzy plynových hořáků
a kýblu se smrčkem, slzy
řemínekových sandálů
ustavičné slzy vlakových okének
— našedlá Haná, uher, náplast
naše drahá nádherná vlast —
slzy dopisů a vzkazů
slzy slov
slzy milý můj
slzy pac a pusu
slzy víš sám
slzy 26 Kč
— verše snad poznáš*

Lacrimae rerum

*aneb soucit s bytím, můj Vergile —
co by bylo
bez tohoto soucitu?
Aeneas by nezaložil Řím*

ani jeho slepé cesty,
slepé
slzy věcí
slzy nad věcmi
slzy slov
slzy duše:
duše slza
která kane
zpátky do ráje

— A přichází krása
z jasné
meze světla.

Obsah

Běž za mě prosit, sestro...	7
A co je osud...	9
Barrandovské terasy	10
V profilu	11
Napřed prodala obrazy...	12
Ten napnutý skorodětský hlas...	13
Co doma nikdy nebylo	14
V nemocnici řekla...	16
Pavoučci a rybenky	17
My přece nevíme...	18
Duše mléka, duše soli	19
Měla knihu...	21
Sestra: sen	22
Chtěl dojít do srdce světa...	23
Věčně vzato...	24
Okamžik	25
Vzpomínka. Cesta lemovaná sentimentem...	26
Enocha Chajmová	27
Napsala báseň o tramvaji...	28
Jenomže významy!	29
Sedíš tu strnulá...	30
Spoluvězeň Masařík...	32
To z my a z vy a z oni	33
V mém snu...	34
Smíšené	35
Naše civilizace	38
Vedla si sešit...	39
Paracelsus chápal nemoc...	40
Člověk je velmi umělá bytost...	41
Světový orloj a oživený stroj: Olomouc	42
Kašna Tritónů	44
Aóroi	45
Dalov, Sudetenland	46
Domů	48
Augustin a Jeroným	49

Ale stejně	50
Za hranou slova...	51
První skutečná myšlenka:	
sochy andělů za pohřebním průvodem	52
Lacrimae rerum	53

s e s t r a d u š e

s y l v a
f i s c h e r o v á

Vydalo nakladatelství Druhé město — Martin Reiner

Pod Červenou skálou 7, 639 00 Brno

roku 2015 jako svou 120. publikaci

Odpovědný redaktor Bohdan Chlíbač

Obálka a grafická úprava Bedřich Vémola

Fotografie na záložce Božena Správcová

Sazba z písma Comenia Serif studio@vemola.cz

Tisk Reprocentrum Blansko

Vydání první

62 stran

www.druhemesto.cz